Region Stockholm

REGIONFULLMÄKTIGE 2020-12-10

Vänsterpartiet **INTERPELLATION**

Interpellation från Jonas Lindberg (V):

Hur står det till med demokratin i Region Stockholm?

Förtroendevalda inom regionerna anses vara de minst kända bland allmänheten och valet till regionen anses av många som ”det bortglömda valet”. Det kan såklart finnas många skäl till att det ser ut så här. Ansvarsutkrävandet på regional nivå anses av en del statsvetare vara det minst utforskade området inom offentlig förvaltning. Det framkommer bland annat i dom rapporter som Stockholms Universitet på senare år har släppt gällande hanteringen och genomförandet av bygget Nya Karolinska Sjukhuset.

Region Stockholm tillämpar sedan många år tillbaka en beställar- utförarmodell i sin styrning. Den innebär i korthet att politiken ofta reduceras till att bli beställare som genom avtal ska styra utförare och utförandet. Det är en styrmodell sprungen ur eran kring New Public Management (NPM) som på senare år fått utstå mycket omfattande kritik för dess konsekvenser med absurt mätande, ökad byråkrati inom välfärdsområden och fokus på mått som inte anses spegla välfärdstjänsternas egentliga syfte.

Men det finns också problem för demokratin och insynen med styrmodeller hämtade från NPM. Sedan modeller med beställar-utförarstyrning införts har byråkratin inom regionerna vuxit. Beslut flyttas från folkvalda till icke-folkvalda höga tjänstemän. Det finns flera exempel på beslutsgångar inom Region Stockholm där folkvalda kringgåtts och inte varit delaktiga i vissa beslut eller ens informerats om dom. Några exempel:

1. Under våren 2019 visar det sig att den upphandlade leverantör som Region Stockholm har för att utföra 1177/vårdguiden fått godkänt på tjänstemannanivå att anlita en underleverantör där stora säkerhetsbrister uppdagades senare. Mängder av journaler läckte ut. Beslutet eskalerades till politiken tämligen sent och vi fick en situation där regionen skyllde på leverantörerna som skyllde ifrån sig.

2. Trots att Karolinska Universitetssjukhusets styrelse ska betraktas som en nämnd enligt kommunallagen så styrs sjukhuset i praktiken som ett fristående bolag (trots att inget stöd för detta finns). Detta har revisorerna påtalat i rapporter, det otydlig gör ansvarsutkrävning.

3. Hösten 2020 väljer vårdbolaget KRY att etablera sig i Region Stockholm. Det hela har skett genom att regionen på olika vis ”underlättat” för bolaget att komma in i regionen genom att göra flera förändringar i sitt regelverk för husläkarmottagningar. Ett sådant är att tillåta listning och omlistning genom bolagets egna digitala app. Detta sker trots

att KRY sedan innan ägnar sig åt massiv marknadsföring som knappast kan anses opartisk. Beslutet att tillåta omlistning digitalt sker av tjänstemän. Likaså de undantagsregler som ges till KRY, där bolaget får fakturera sina besök manuellt till Region Stockholm istället för att rapportera genom gemensamt vårdregister (GVR). Detta innebär stora patientsäkerhetsproblem, svårigheter att verifiera att KRY fakturerar för rätt saker liksom svårigheter att begära ut rapporter och statistik. Alla dessa beslut tas i organ utanför det högst beslutande organet som är hälso-sjukvårdsnämnden.

Återkommande genom åren är också de ständiga diskussionerna om det är sjukhusen själva eller politiken som är ansvarig för vårdplatsbrist, ekonomiska underskott och problem med samarbete i vårdsystemet. När politiken givit ekonomiska ramar och satt avtalen för våra verksamheter – upphör ansvaret då? Är det då enbart utföraren som är ansvarig om uppdraget inte kan infrias under givna ramar?

Regionens politiska organisation med nämnder och beredningar ändras ju ofta mellan mandatperioderna men denna mandatperiod får nog anses vara särskilt speciell. Flera beredningar och råd har haft oklara uppdrag och mandat. Det har inte varit tydligt vad som förväntas av den specifika beredningen och tämligen ofta har sammanträden i många organ helt ställts in därför att det saknats ärenden. Det kan ju knappast vara så att det saknas politiska frågor att diskutera kring sjukvård och trafik i Sveriges största region där vi har återkommande problem i våra verksamheter.

Med anledning av detta vill jag fråga ansvarigt regionråd

1. Anser du att den politiska organisation som nu finns är tydlig kring vilka organ som ansvarar för vilka frågor och möjliggör insyn för folkvalda politiker?
2. Anser du att Region Stockholm har problem med otydlig ansvarsutkrävning? Vad kan vi i så fall göra åt det?
3. Anser du att det finns bättre alternativ till beställar-utförarmodellen som Region Stockholm skulle kunna införa?
4. Anser du att det är ett problem att politiska beslut fattas av tjänstemän och att ansvariga nämnder och organ inte alltid informeras och görs delaktiga?

Jonas Lindberg (V)